

Juha Karvonen_ Väärät kapselit vaasissa kuin juoksija Jolkkosella

Urheilulääkärin mustelmat

Arvostelu: Aarne Pynnönen

Huu-haa, ajattelin ensin. En näet ole urheilumiehiä. Mutta heti etusivun lukijasaatteen luettuani oivalsin, ettei tämä olekaan sitä tavallista urheilukirjallisuutta. Otsikon lisäke - urheilulääkärin ”mustelmat” ja esipuheen allekirjoituspaikka ”Icod de las Monos Vinos” antaa ymmärtää, että tosikkokirjailijasta ei ainakaan ole kysymys. Spurttasin itsekin siis monot vinossa kirjassa eteenpäin.

Esipuhe jo varoittaa liikaa kehumasta (vaikka aihetta tosin olisi), koska savolainen osaa itsekin itsensä kehua. Inhoilla taas voi vapaasti, jos ilikiää. Näillä eväillä voi hyvin sielussaan kuvitella, kuinka tohtori Karvonen käy huumorin kalpa ojossa taistoon urheilumaailman outoja tuulimyllyjä vastaan. Eikä varmaankaan tuulimyllyt ole kuviteltuja esimerkkitarinoista päätellen.

Mutta sitten asiaan. Juha Karvonen, huolimatta monista negatiivista kokemuksistaan alalla, on ollut ja on suoraselkäinen urheilulääkäri, lahjomaton, ja asiat avaava. Toisin kuin muut urheiluihmiset hän repii haavat auki, vaikka hänen muiden tavoin olisi pitänyt suojautua kaikkinaiselta kostolta ja laulaa kuorossa oikeaa säveltä. Niin paljon tulee kirjassa vaikeita ja vaarallisia paljastuksia, että jos kaikki nimillä julistettaisiin, voisi iso nivaska haasteita olla tulossa. Nimien salaamisesta huolimatta jokainen, joka on urheilumaailmassa sisällä, pystyy annettujen maamerkkien pohjalta kunkin prostataavikaisen hallintourhon tunnistamaan, vaikkakin todistajien puuttuessa asiat raukeavat. Nimetkin olisi kai voinut paljastaa, ettei muiden laillani olisi tarvinnut koko ajan lukiessani googlata ja varastaa muiden arvokasta langatonta verkkotehoa, mikä meilläpäin näin kesämökkikaudella on kortilla.

Kirjailija väittää, että ei rahalla kilpailuja voiteta, vaan tahdolla. Kuinka sen voisikaan oikeammin ilmaista? Jos kisojen johtoportaan pääluku ylittää kilpailujoukkueen vahvuuden, on kilpailut menetetty. Ihan samoin voi todeta, että jos ihmisen henkiseen elämään varatusta tilasta ego täyttää yli 100 prosenttia, on ainakin teoreettiset mahdollisuudet päästä mainittuun johtoportaan. Tosin sinnekin hyväksytään vain onnekkaimmat kirjassa mainitulla hyvävelisysteemillä tai politiikan suomilla bonuksilla. Samoista syistä myös urheilulääketieteen osuus huippu-urheilussa nonsaleerataan laji lajilta kautta linjan. Huonosti käydessä vika on aina lääkärin, kiitosta ja kunniaa ei tule koskaan. Paras kiitos on se, ettei lääkäriä haukuta lyttyyn.

Karvonen on umpirehellinen mies, arvostettu urheilulääkäri, mutta armoitettu huumorimies. Kirjoitin tuon ”mutta” siksi, että urheilun tosikkoihmisille huumorin sarka on yleensä jäänyt kyntämättä ja kylvämättä. Kirjailija Karvosen esittelemille urheilun avulla meriittejä ja ulkomaanmatkoja keräilleille tuskin on itseensä kohdistuva huumori kuunaan löytänyt minkäänlaista kasvualustaa. Vihaa on siis odotettavissa, mutta tuskin minkäänlaista kosta, koska kirjailija on poissa urheilun keskiöstä ja nämä mainitut nimettömät ovat jo huru-ukkoja, vetäytyneet keskinäisen kehumisen kerhoihinsa omissa looseissaan muistelemaan omia savutuksiaan, urheilijoita muistamatta. Mutta uusia on koko ajan tulossa, loositamenttien pohjalta.

Kokenut kirjailija Karvonen ei pelkästään piirrä terävällä kynällä kuvaa urheilusta taustavoimineen aina 1960 –luvulta nykypäivään, vaan poikkeuksellisesti kertoo myös urheilun tumman puolen. Siitä ei ole aiemmin juuri puhuttu, mutta nyt ei juuri muusta puhutakaan kalliiden käräjien kautta. Aiemmin oman maan media oli kiinnostuneempi omista dopingeista kuin muiden maiden. Sama jatkuu nykyisinkin ja nyt ovat kortit valitettavasti palaneet käteen. Mutta ei tämä kirja, eikä mikään muukaan pysty enää pelastamaan urheilua siitä syövästä, mistä Karvonen syvällä kokemuksella kirjoittaa. Ja se on: Raha.

Aikoihin en ole niin nauranut.